

”MAINOSLAITTEIDEN LUVANVARAISUUDESTA”

Marjatta Uusitalo
Kaupunkikuva-arkkitehti
Kaupunkitilayksikön päällikkö
Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirasto

Korjaushankkeet-seminaari
12.11.2013

Mainoslaitteita, mainontaa ja opasteita

- rakennuksissa
 - julkisivuilla, katoilla
- tonteilla
 - itsenäisesti, irrallaan tai rakennelmiin liitettynä
- vaihtuvana ulkomainontana
 - esim. kaduilla tai muilla julkisilla alueilla

Lainsäädäntö ja muu sääntely

- Mainontaa säädellään mm
 - Laeilla: Maankäyttö- ja rakennuslaissa, luonnonsuojelulaissa, järjestyslaissa jne
 - Asemakaavoissa
 - Kuntien rakennusjärjestyksissä
 - Rakentamistapaohjeilla tai muilla kunnan laatimilla ohjeilla

Luvanvaraisuus

- Mainoslaitteet ovat rakennuslainsäädännön perusteella luvanvaraisia.

- **Maankäyttö- ja rakennuslaki 126a §:**

- **toimenpidelupa** tarvitaan mm. muun kuin maantielain 52 §:ssä säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettamiseen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa peittävän mainoksen pysyvään tai pitkäaikaiseen asettamiseen (**mainostoimenpide**)
- taikka muuhun kaupunki- tai ympäristökuvaan merkittävästi ja pitkäaikaisesti vaikuttavaan järjestelyyn tai muutokseen (**kaupunkikuvajärjestely**).

Rakennusjärjestys

(Helsingin kaupungin rakennusjärjestys 2010)

- **9 § Mainos- ja muut vastaavat laitteet:**

- Rakennukseen kiinnitettävä myynti-, tiedotus- ja mainoslaite saa ulottua 0,8 metrin sekä ikkuna- ja ovimarkiisit ja terassien katokset 1,5 metriä katualueelle tai muulle yleiselle alueelle. Vapaan alukulkukorkeuden on oltava vähintään 2,5 metriä.
- Laite on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata julkisen kaupunkitilan käyttöä eikä olla huomattavasti häiritsevä eikä muodostaa liikuntaestettä. Laitteen muodon, värityksen ja rakenteen on sovelluttava rakennukseen ja ympäristöön. Laitteet on pidettävä kunnossa ja rikkiinäiset on joko korjattava tai poistettava välittömästi.
- Liikehuoneiston kunkin ikkunan pinta-alasta saa peittää mainos- tai muussa vastaavassa tarkoituksessa enintään puolet. Ikkunan enempi peittäminen edellyttää toimenpidelupaa. Ikkunan peittäminen ei saa rumentaa rakennusta tai ympäristöä.

Rakennusjärjestys

21§, Vapautukset toimenpideluvan hakemisesta:

- Rakennuksen 1.kerroksen huoneiston korkeintaan 400 mm korkean irtokirjainmainoslaitteen asentaminen välittömästi huoneiston näyteikkunan yläpuolelle
- Rakennuksen 1.kerroksen huoneiston korkeintaan 600x600 mm suuruisen mainoslaitteen asentaminen välittömästi huoneiston näyteikkunan viereen tai yläpuolelle julkisivua vasten kohtisuorassa
- Rakennuksen 1.kerroksen julkisivun pintaan kiinnitettävän korkeintaan 400x600 mm suuruisen kilven asentaminen

jatkuu

- Rakennuksen 1.kerroksen huoneiston näyteikkunoiden ja oven yläpuolelle sijoitettavien, suorien ja sivulta auki olevien markiisien asentaminen

Vaikka toimenpiteen toteuttaminen ei vaadi lupaa, niin rakentamisessa on noudatettava voimassa olevan asemakaavan määräyksiä ja kyseiseen rakentamiseen liittyviä säännöksiä. Suojelluissa rakennuksissa tulee ottaa huomioon rakennussuojelusta aiheutuvat vaatimukset.

- ”Mainoslaitteet rakennuksissa rakentamistapaohje” määrittelee mainonnan yleisperiaatteet.

Mainoslaitteiden yleissuunnitelma

- Liike- ja toimistorakennuksiin tulee yleensä laatia **mainoslaitteiden yleissuunnitelma**, jossa esitetään kaikki mainoslaitteet, markiisit, valaisinlaitteet, opasteet ym., jonka jälkeen yksittäisille mainoksille ei tarvitse hakea lupaa. Yritysten tai vuokralaisten vaihtuessa **kiinteistönomistaja** huolehtii mainosten pysymisestä suunnitelman puitteissa.

- Periaatteita mm.:
 - tulee käyttää **irtokirjaintekstejä**, yleensä ne sijoitetaan oman liikehuoneiston yläpuolelle

Liike- ja toimistorakennuksiin voidaan kerroksiin sijoittaa siellä toimivien yritysten **irtokirjainmainoksia**

- Mainonnan tulisi olla osa rakennuksen arkkitehtuuria ja julkisivusuunnittelua
- Mielellään integroituna julkisivuun
- Innovatiivista ja korkealaatuista
- Parantaa rakennuksen ilmettä

Mainoslaitteiden suunnittelussa ja sijoittelussa on tärkeä muistaa, että mainonta on osa öistä kaupunkikuvaa.

- **Pystymainokset** tulee sijoittaa kahden rakennuksen saumakohtaan ja niiden tulee koostua joko erilliskirjaimista tai erillisistä kaksipuoleisista kirjainkotelosta
- Pystymainokset on tarkoitettu käyttäjille, joilla on käytössään koko talo tai merkittävä osa siitä- ei pienille liikehuoneistoille

- www-tai muita nettiosoitteita ei sijoiteta rakennuksiin
- Asuintaloissa ei asuinkerrokseen yleensä normaalisti saa sijoittaa mainoksia

- Tuotemerkkimainoksia ei sijoiteta rakennuksiin tai rakennelmiin (Laitila, Electrolux, Koff, Foster`s jne)
- Poikkeuksen muodostavat laajoja näkymiä tarjoavat katonlappeet, joihin **perinteisesti** on saanut sijoittaa **merkkimainoksia vakiintuneille paikoille**

- **Mainospylonit ja opasteet:**

- Huoltoasemien ja autoliikkeiden tonteille sallitaan sijoitettavaksi max.6 metrin korkuinen **liikepaikkamerkki**.
- Yksittäinen mainospyloni voi olla tätä korkeampi, jos se onolennainen osa rakennuksen arkkitehtuuria
- Liike- tai teollisuuskiinteistön tontille voi ilman lupaa sijoittaa 1200 x 900 mm kokoisen, kokonaiskorkeudeltaan enintään 1800 m korkuisen opastetaulun

Suurmainoskankaat ja banderollit rakennuksissa

- Mainoskankaita sallitaan yleensä käytettävän ainoastaan kampanjaluonteisesti, esim. tavaratalot voivat mainostaa omia kampanjoitaan muutaman kerran vuodessa (max 4-5 kertaa) ilman toimenpidelupaa tietyin edellytyksin. Kampanjamainonta ei ole merkkituotteiden mainontaa.
- Urheilu- ja kulttuurilaitokset voivat mainostaa samoin 4-5 kertaa vuodessa omia tapahtumiaan kampanjaluonteisesti ilman toimenpidelupaa
- Pysyvä tai pitkäkestoinen suurkangasmainonta tai vaihtuvan mainonnan pinta on luvanvarainen
- Mainoskankaita ei saa asentaa ikkunoiden eteen
- Asennuskehikot ja muut mainoskankaiden telineet ovat luvanvaraisia

Jatkuu

- Mainoskampanjan voi kertaluonteisesti toteuttaa toimenpideluvalla pääty- tai muulla umpijulkisivulla, jos se liittyy talon toimintaan tai esimerkiksi tilojen vuokraukseen
- Asuinrakennuksiin ei mainoskankaita saa kiinnittää
- Työmaatelineisiin tai työmaarakenteisiin toteutettava mainonta ei vaadi rakennusvalvontaviranomaisen lupaa
- Ks. ohje "Suurmainoskankaat ja muut julkisivuun asennettavat banderollit ja kankaat"

Screenit, Led-taulut ja vastaavat

- sijoittamisedellytykset määritelty ulkomainosohjeessa:
 - Luvanvaraisia
 - Kantakaupungin keskeisissä osissa sisäpihan luonteisissa paikoissa esim. Kamppi Narinkkatori
 - Tapauskohtainen harkinta
 - Liikkuvan ja vaihtuvan kuvan esittämisessä huomioitava
 - liikenneturvallisuus ja
 - häiriö ja häikäisy

Standit

- Liikehuoneistolla on oikeus sijoittaa yksi standi liikehuoneistonsa julkisivun eteen, maksimikoko 600x1200 mm
- Muista ehdoista ks. ohje ”Standit, sijoittamisperiaatteet”

Ulkomainonta ulkomainoslaitteissa

- Vaihtuvaa mainontaa, joka sijoitetaan pysyviin ulkomainoslaitteisiin
- Näitä pintoja myyvät ulkomainosfirmat
- Helsingissä edellytetään näiltä toistuvilta laitteilta **mallihyväksyntää**.
 - Ennen yksittäisten toimenpidelupien hakemista tulee laitteiden mallit hyväksyttää. Mallihyväksynnän yhteydessä hyväksytään laitteen koko, muoto, detaliikka, värit jne. Toimenpideluvan yhteydessä tarkistetaan ainoastaan laitteen sijoitus ja sovitus ympäristöön.
- Helsingissä vyöhykejako (I,II ja III vyöhyke eri laitteille)

- Eräät alueet Helsingissä on määritelty **mainonnalta vapaiksi**.
- Perinteisesti tällaisia ovat mm. olleet Senaatintori ympäristöineen ja kaikki puistot

Mainontaa koskevia ohjeita:

- Mainoslaitteet rakennuksissa
- Suurmainoskankaat ja muut julkisivuun asennettavat banderollit ja kankaat
- Ulkomainoslaitteet, sijoittamisperiaatteet
- Kaupunkikuvallinen lausunto
- Siirrettävät mainostelineet eli standit, sijoittamisperiaatteet
- Mainosroskakorit, sijoittamisperiaatteet
- PKS-kortit
- (Luettavissa ja tulostettavissa viraston internet-sivuilta <http://www.rakvv.hel.fi/Määräykset> ja ohjeet)

- Kiitos

Marjatta Uusitalo
Kaupunkikuva-arkkitehti
Kaupunkitilayksikön päällikkö
Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirasto
marjatta.uusitalo@hel.fi